

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Кафедра соціальної психології

Проректор

“30”

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

028 «ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ»

за освітньо-професійною програмою «Реабілітаційна психологія»
перший (бакалаврський) рівень

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 053 Психологія

факультет психології

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія управління» для студентів галузі знань 05 «соціальні та поведінкові науки», спеціальності 053 «Психологія» за освітньо-професійною програмою «Реабілітаційна психологія» за першим (бакалаврським) освітнім рівнем – 2022 с.

Розробники:

Чуйко Оксана Михайлівна, доцент кафедри соціальної психології, кандидат психологічних наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціальної психології

Протокол від “29”_серпня_2022р. № 1

Завідувач кафедри соціальної

психології “29” серпня 2022 р.

(підпис)

(Пілецька Л.С.)
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією факультету, інституту. Протокол від 30. 08. 2022 р. № 1

Голова

(підпис)

(П_ілецька Л.С.)
(прізвище та ініціали)

“30” серпня 2022 р.

© _____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань _05 соціально-поведінкові науки____ (шифр і назва)	Цикл професійної підготовки Обов'язкова дисципліна	
	Напрямок підготовки _053_ «Психологія» (шифр і назва)		
Модулів –	Спеціальність (професійне спрямування): «Психологія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів –		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		VI- й	VI-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: _»Бакалавр»_	Лекції	
		16 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	6 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
56 год.	78 год.		
		Індивідуальні завдання: ____ год.	
		Вид контролю: екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 40%/60%

для заочної форми навчання – 16%/84%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: розкрити психологічні закономірності управлінської діяльності, дати студентам знання, що застосовуються при вирішенні проблеми управління організацією та її членами.

Цілі :

- Розкрити теоретичні поняття і положення психології управління, сучасні підходи до розуміння управлінської діяльності, структуру та категоріальний апарат психології управління, психологічні закономірності управлінської діяльності, методи психологічних досліджень в управлінні;
- Навчити студентів використовувати одержані знання для забезпечення ефективної управлінської діяльності, реалізовувати основні напрями роботи практичного психолога в управлінській практиці.

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері психології та професійної підготовки у процесі навчання, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним, мислити концептуально, системно, саногенно.
- ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії, професійно володіти соціально-психологічними механізмами взаєморозуміння і взаємовпливу.
- ЗК9. Здатність працювати в команді.
- ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності:

- СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.
- СК8. Здатність організовувати та здійснювати психологічну реабілітацію, надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

Програмні результати:

- ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.
- ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.
- ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.
- ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

Міждисциплінарні зв'язки:

Соціальна психологія, загальна психологія, психологія праці, психологія мотивації, психологія конфлікту, організаційна психологія, психологічний супровід персоналу організації, психологічний відбір і оцінка персоналу.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ у психології управління.

Поняття предмета психології управління. Підходи до визначення предмета психології управління. Діяльність психолога у сфері управління.

Основні завдання психології управління. Види функцій: теоретико-пізнавальна, прогностична, інформаційна, соціально-психологічна, етнопсихологічна, гуманістична, прикладна та ін.

Структура психології управління. Зв'язок структури із завданнями і функціями психології управління. Основні поняття психології управління: соціальне управління, керівник, менеджер, комунікативний потенціал керівника, організація, управлінська кар'єра, мотиваційна сфера керівника, стиль керівництва, управлінська діяльність, ділове спілкування, людський чинник та ін.

Психологія управління як галузь психологічної науки. Міждисциплінарні зв'язки психології управління.

Основні методологічні принципи психології управління. Методи психології управління. Класифікація методів психології управління. Психологічні методи вивчення особистості в управлінні: спостереження, опитування, експерименту, вивчення документів та ін. Соціально-психологічні методи вивчення організації в структурі управління: соціометрії, групової оцінки особистості та ін.

Історія становлення психології управління як галузі психологічної науки. Формування психології управління в межах теорії управління. Основні школи управління: класична школа наукового менеджменту, школа адміністративного менеджменту, концепція людських відносин. Особливості розвитку вітчизняної та зарубіжної психології управління.

Тема 2. Психологічні основи управлінської діяльності.

Психологічна природа управління. Основні підходи до вивчення управлінської діяльності. Основні види управлінської діяльності. Рівні управління. Лійна та функціональна форми управління. Роль морально-психологічного чинника в управлінні. Поняття професійної культури (Колберг) та структури професійної етики менеджера (Л.Карамушка). Аналіз етичних дилем.

Соціокультурна та етнопсихологічна обумовленість управлінської діяльності. Поняття "культура управління". Порівняльний аналіз японської та американської моделей управління. Європейська модель управління. Соціокультурна та етнопсихологічна характеристика вітчизняної моделі управління.

Тема 3. Функції управління. Планування та прийняття рішень як функція управління. Організація діяльності як функція управління.

Психологічні особливості планування. Поняття стратегічного та тактичного планування. Основні етапи розроблення та реалізації стратегії організації.

Психологія прийняття управлінських рішень. Індивідуальна та групова форми прийняття управлінських рішень. Види та типи управлінських рішень. Постановка цілей. Вимоги до цілей. Основні етапи прийняття управлінських рішень. SWOT-аналіз при прийнятті рішень.

Методи, спрямовані на розв'язання управлінських завдань та прийняття управлінських рішень: "мозкового штурму", "гарної ідеї", синектики тощо. Евристичні методи прийняття рішень.

Організація діяльності як функція управління. Методи організації діяльності. Делегування повноважень керівником.

Тема 4. Мотивація діяльності персоналу як функція управління

Мотивація як функція управління. Теорії мотивації індивідів в організації: теорії потреб (К. Левін, Г. Мюррей, А. Маслоу, К. Алдерфер), двофакторна теорія мотивації Ф. Герцберга, біхевіористські теорії мотивації (Д.Б. Уотсон, М. Майер, Б.Ф.Скіннер), когнітивні теорії мотивації (Дж. Роттер, Л. Фестингер та ін.), теорія очікування В. Врума. Внутрішній і зовнішній боки мотивації людської поведінки в сфері управління. Мотив досягнення успіху і мотив уникнення невдачі (Д. Макклеланд, Д. Аткинсон, Х. Хекхаузен). Нематеріальні способи мотивації працівників організації. Консультування керівників з приводу мотивації працівників з різними видами потреб.

Соціально-психологічна функція. Регулювання процесів поведінки і дій робітників в організації, обміну інформацією, психологічної підтримки, особливостей ділового спілкування та ін.

Психологічні особливості контролю в організації. Вимоги до ефективного контролю. Контроль як чинник мотивації діяльності працівників.

Тема 5. Психологія особистості керівника

Поняття професійно важливих якостей керівника. Вітчизняні та зарубіжні моделі особистісних якостей керівника. Комунікативні навички керівника.

Психологічні основи відповідальності особистості керівника. Поняття відповідальності в психології управління. Сфери вияву відповідальності в організації.

Професіоналізм керівника. Психологічна готовність до управлінської діяльності.

Поняття мотиваційної сфери керівника. Мотивація посадового росту. Потреба особистісного розвитку. Мотиви управлінської активності. Мотивація досягнення успіху, потреба у владі і приналежності до групи (Д. Макклеланд). Мотивація відповідальної поведінки керівника. Криза та демотиватори управлінської мотивації.

Детермінанти та механізми розвитку особистості керівника.

Поняття ролі в психології управління. Класифікація ролей (Х.Мінцберг). Керівник і лідер організації. Концепції керівництва і лідерства. Керівник як новатор. Керівник як вихователь.

Гендерний аспект управлінської діяльності: актуальність питання, ознаки чоловічого та жіночого стилів управління, гендерні стереотипи в управлінській діяльності.

Тема 6. Психологія стилів та типів керівництва.

Поняття стилю керівництва в психології управління. Структура стилю керівництва.

Психологічні підходи до аналізу стилів керівництва. Підхід з позиції особистісних рис щодо стилю керівництва та лідерства (Кречмер, Шелдон, якості лідера). Аналіз стилів керівництва з позиції вивчення поведінкового підходу (К.Левін, Дуглас Мак-Грегор, Р.Лайкерт). Аналіз стилів керівництва з позиції вивчення ситуаційного підходу (модель керівництва Фідлера, теорія життєвого циклу П.Герсі і К.Бланшара, модель «шлях – мета» Р.Хауза, Т.Мітчела). Стилі лідерства за Браяном Трейсі (структурний, всеохоплюючий, послужливий, стиль свободи, трансформаційний).

Традиційна концепція управління: авторитарний, демократичний, ліберальний стилі керівництва. Новаторська концепція управління: "прихований" або "анонімний", "відкритий" ("видимий"), виконавчий, ініціативний та інші стилі керівництва.

Поняття типу керівника в психології управління. Об'єктивні й суб'єктивні чинники, що впливають на формування типу та стилю керівника. Консультування керівників з приводу формування ефективного стилю управління.

Сучасні типи керівників. Типи та стилі управління за І.Адизесом. Соціокультурний контекст типології керівників.

Тема 7. Психологічна характеристика організації в управлінні.

Поняття організації в управлінні. Поняття організаційної структури. Формальні і неформальні структури.

Соціально-психологічна характеристика організації. Психологічна проблема розвитку групи як структурного елементу організації. Поняття структурно-рольового розподілу в групі.

Поняття команди. Феномен конкуренції. Ознаки конкурентоздатної особистості та конкурентоздатної команди. Консультування керівників щодо формування конкурентоздатної команди в організації.

Поняття влади і авторитету в психології управління. Джерела влади і авторитету. Психологічні характеристики влади і авторитету. Психологія впливу керівника на підлеглих як прояв його влади і авторитету в організації.

Поняття корпоративної культури організації. Види, складові корпоративної культури організації. Імідж організації і керівника.

Тема 8. Психологія конфліктів в управлінні та шляхи їх розв'язання.

Поняття конфлікту в психології управління. Сутність психологічних механізмів конфліктів. Підходи до класифікації конфліктів в управлінні. Види конфліктів в організації.

Основні джерела виникнення конфліктів в управлінні. Причини виникнення конфліктів, пов'язаних із психологічними особливостями учасників управлінського процесу.

Форми перебігу конфлікту в організації. Форми поведінки учасників управлінського процесу в ситуації конфлікту. Типи поведінки людини в конфлікті (метод Томаса-Кілмена). Принципи та методи подолання конфліктів в управлінні.

Роль керівника у вирішенні конфліктів підлеглих.

Формування прийняттого соціально-психологічного клімату в організації: основні рекомендації та техніки.

Тема 9. Психологія управління людськими ресурсами.

Актуальність психологічних аспектів управління кадрами. Цілі й завдання психології управління людськими ресурсами.

Психологія прогнозу та планування управлінського розвитку. Психологічні аспекти планування кадрів. Етапи планування. Психологічний професійний відбір. Професіограма. Психологічні основи добору кадрів. Способи і методи добору кадрів.

Особливості оцінки діяльності персоналу. Аналіз психологічних критеріїв атестації кадрів. Дотримання соціально-психологічних вимог оцінювання персоналу організації.

Психологічні особливості навчання та розвитку персоналу і організації. Психологічне забезпечення системи формування кадрів управління.

4. Структура навчальної дисципліни

Семестр V

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
л		п	лаб	Інд	с.р.	л		П	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Місце психології управління в системі наукового знання												
Тема 1. Вступ у психологію управління	10	2	2			6	10	1				9

Тема 2. Психологічна структура управлінської діяльності.	8	2	2			6	8					8
Тема 3. Планування та прийняття рішень як функції управління. Організація діяльності.	10	2	2			6	10	1	1			8
Тема 4. Мотивація діяльності персоналу як функція управління.	10		2			6	10	1	1			8
Тема 5. Психологія особистості керівника	12	2	2			8	12	1				11
Тема 6. Психологія стилів та типів керівництва.	8	2	2			4	8		1			7
Тема 7. Психологічна характеристика організації в управлінні.	10	2	2			6	10	1				9
Тема 8. Психологія конфліктів в управлінні та шляхи їх розв'язання	10	2	2			6	10		1			9
Тема 9. Психологія управління людськими ресурсами.	12	2	2			8	12	1	2			9
	90	16	18			56	90	6	6			78

5.

Теми семінарських занять
денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
	Змістовий модуль 1. Місце психології управління в системі наукового знання.	
	Тема 1. Психологія управління як галузь психологічного знання	2
	Тема 2. Психологічні основи управлінської діяльності.	2
	Тема 3. Планування та прийняття рішень як функція управління.	2
	Тема 4. Мотивація діяльності персоналу як функція управління.	2
	Тема 5. Психологія особистості керівника	2
	Тема 6. Психологія стилів та типів керівництва	2
	Тема 7. Психологічна характеристика організації в управлінні.	2
	Тема 8. Психологія управління конфліктами у сфері управління	2
	Тема 9. Психологічні особливості управління персоналом	2

Теми семінарських занять
заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
	Тема 3-4. Психологічний зміст функцій управління	2
...	Тема 7-8. Стили управління. Конфлікти в організації.	2
	Тема 9. Психологія управління людськими ресурсами	2

8.

Самостійна робота
денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Тема 1. Методологічні принципи психології управління. Автобіографічний та біографічний методи ПУ. Історія становлення та розвитку вітчизняної психології управління. Розвиток психології управління в межах психології та соціології. Формування психології управління в межах теорії управління. Основні школи управління: класична школа наукового менеджменту, школа адміністративного менеджменту, концепція людських відносин.	6
	Тема 2. Поняття професійної культури керівника. Морально-етичні принципи управлінської діяльності. Аналіз етичних дилем в управлінні. Особливості японської, американської, вітчизняної, європейської моделей управління.	6
	Тема 3. Організація діяльності як функція управління. Делегування повноважень. Методи, спрямовані на розв'язання управлінських завдань та прийняття управлінських рішень: "мозкового штурму", "гарної ідеї", синектики тощо. Практичне завдання: проаналізувати постановку цілей як функцію управління.	6
	Тема 4. Нематеріальні способи мотивації працівників організації. Соціально-психологічна функція. Регулювання процесів поведінки і дій робітників в організації, обміну інформацією, психологічної підтримки, особливостей ділового спілкування та ін. Практичне завдання: ознайомитись з методиками дослідження мотивації діяльності персоналу	6

	<p>Тема 5. Класифікація ролей (Х.Мінцберг). Керівник і лідер організації. Концепції керівництва і лідерства. Керівник як новатор. Керівник як вихователь.</p> <p>Гендерні аспекти управлінської діяльності.</p> <p>Практичне завдання: Скласти психограму керівника середньої (вищої) ланки. Підібрати діагностичний інструментарій для вивчення особистості керівника.</p>	4 4
	<p>Тема 6. Чинники, що впливають на стиль та тип керівництва. Поняття типу керівника в психології управління. Сучасні типи керівників</p> <p>Практичне завдання: підібрати діагностичний інструментарій вивчення стилю керівництва. Дослідити власну схильність до певного типу керівництва.</p>	4
	<p>Тема 7. Поняття влади і авторитету в психології управління. Джерела влади і авторитету. Психологічні характеристики влади і авторитету.</p> <p>Психологія впливу керівника на підлеглих як прояв його влади і авторитету в організації.</p> <p>Практичне завдання: опрацювати методику на визначення функціонально-рольового розподілу в групі, підібрати методику вивчення групової згуртованості колективу.</p>	6
	<p>Тема 8. Методи подолання конфліктів в організації. Керівник як «третейський суддя» у вирішенні конфліктів працівників.</p> <p>Практичне завдання: проаналізувати конфлікти в сфері управління</p>	6
	<p>Тема 8. Навчання та розвиток персоналу</p> <p>Комплексне практичне завдання. Скласти програму дослідження психолого-управлінського феномену (на вибір) та тренінгову програму.</p>	2 6
Разом		56

Самостійна робота
заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<p>Тема 1. Структура ПУ. Взаємозв'язок ПУ з іншими галузями науки.</p> <p>Основні методологічні принципи психології управління. Методи психології управління. Психологічні методи вивчення особистості в управлінні: спостереження, опитування, експерименту, вивчення документів та ін. Формування психології управління в межах теорії управління. Основні школи управління: класична школа наукового менеджменту, школа адміністративного менеджменту, концепція людських відносин.</p>	9

	<p>Тема 2. Соціокультурна та етнопсихологічна обумовленість управлінської діяльності. Поняття "культура управління". Порівняльний аналіз японської та американської моделей управління. Європейська модель управління. Соціокультурна та етнопсихологічна характеристика вітчизняної моделі управління.</p>	8
	<p>Тема 3. Основні етапи прийняття управлінських рішень. Організація діяльності як функція управління. Делегування повноважень: які завдання делегувати, кому, в яких умовах. Специфіка організації діяльності в умовах формальних і неформальних взаємозв'язків. Методи, спрямовані на розв'язання управлінських завдань та прийняття управлінських рішень: "мозкового штурму", "гарної ідеї", синектики тощо.</p>	8
	<p>Тема 4. Внутрішній і зовнішній аспекти мотивації людської поведінки в сфері управління. Мотив досягнення успіху і мотив уникнення невдачі (Д. Макклеланд, Д. Аткинсон, Х. Хекхаузен). Нематеріальні способи мотивації працівників організації. Соціально-психологічна функція. Регулювання процесів поведінки і дій робітників в організації, обміну інформацією, психологічної підтримки, особливостей ділового спілкування та ін. Психологічні особливості контролю в організації. Вимоги до ефективного контролю. Контроль як чинник мотивації діяльності працівників. Практичне завдання: ознайомитись з методиками дослідження мотивації діяльності персоналу</p>	8
	<p>Тема 5. Психологічні основи відповідальності особистості керівника. Поняття відповідальності в психології управління. Сфери вияву відповідальності в організації. Поняття мотиваційної сфери керівника. Мотивація посадового росту. Потреба особистісного розвитку. Мотиви управлінської активності. Мотивація відповідальної поведінки керівника. Криза управлінської мотивації. Поняття ролі в психології управління. Класифікація ролей (Х.Мінцберг). Керівник і лідер організації. Концепції керівництва і лідерства. Керівник як новатор. Керівник як вихователь. Гендерні аспекти управлінської діяльності. Практичне завдання: скласти психограму керівника (середньої, вищої ланки). Підібрати діагностичний інструментарій для вивчення особистості керівника. Здійснити аналіз результатів дослідження</p>	11
	<p>Тема 6. Поняття стилю керівництва в психології управління. Структура стилю керівництва. Соціально-психологічні чинники стилів керівництва. Психологічні підходи до аналізу стилів керівництва. Підхід з позиції особистісних рис щодо стилю керівництва та лідерства (Кречмер, Шелдон, якості лідера). Поведінковий підхід до вивчення стилів керівництва. Ситуаційний підхід. Традиційна концепція управління: авторитарний, демократичний, ліберальний стилі керівництва.</p>	7

	<p>Поняття типу керівника в психології управління. Об'єктивні й суб'єктивні чинники, що впливають на формування типу керівника.</p> <p>Сучасні типи керівників. Соціокультурний контекст типології керівників.</p> <p>Практичне завдання: підібрати діагностичний інструментарій для вивчення стилю керівництва.</p>	
	<p>Тема 7. Психологічні особливості спільної діяльності в організації. Поняття колективного суб'єкту управління. Поняття структурно-рольового розподілу в групі.</p> <p>Поняття влади і авторитету в психології управління. Джерела влади і авторитету. Психологічні характеристики влади і авторитету. Психологія впливу керівника на підлеглих як прояв його влади і авторитету в організації.</p> <p>Поняття корпоративної культури організації. Види, складові корпоративної культури організації.</p> <p>Практичне завдання: підібрати діагностичний інструментарій дослідження згуртованості колективу, його функціонально-рольового розподілу.</p>	9
	<p>Тема 8. Форми перебігу конфлікту в організації. Форми поведінки учасників управлінського процесу в ситуації конфлікту. Типи поведінки людини в конфлікті (метод Томаса-Кілмена). Принципи та методи подолання конфліктів в управлінні.</p> <p>Роль керівника у вирішенні конфліктів підлеглих. Керівник як «третейський суддя» у вирішенні конфліктів підлеглих.</p> <p>Формування прийняттого соціально-психологічного клімату в організації.</p> <p>Практичне завдання: опрацювати методику на визначення функціонально-рольового розподілу в групі, підібрати методику вивчення групової згуртованості колективу.</p>	9
	<p>Тема 9. Оцінка діяльності персоналу: індивідуальна, групова, кадрова, експертна, психологічна. Аналіз психологічних критеріїв атестації кадрів. Дотримання соціально-психологічних вимог оцінювання персоналу організації. Навчання та розвиток персоналу.</p> <p>Комплексне практичне завдання до курсу: Скласти програму дослідження психолого-управлінського феномену (на вибір)</p>	2 7
	Разом	78

9. Індивідуальні завдання

10. Методи навчання: репродуктивні, частково-пошукові, методи проблемного викладання, дослідницькі, інтерактивні методи.

11. Методи контролю. Поточний контроль: усне та письмове опитування, контроль самостійної роботи, тестування, контрольна робота, практичні завдання.

Програмові вимоги з психології управління

1. Предмет, об'єкт та завдання психології управління.
2. Структура та функції психології управління.
3. Основні поняття психології управління.
4. Взаємозв'язок психології управління з іншими галузями науки.
5. Методологічні принципи психології управління.
6. Загальна характеристика методів психології управління.
7. Соціально-психологічні методи вивчення особистості в управлінні.

8. Соціально-психологічні методи вивчення організації в структурі управління.
9. Розроблення ідей психології управління в межах соціології та психології.
10. Формування психологічних знань в теорії управління. Основні школи наукового управління.
11. Становлення та розвиток вітчизняної психології управління.
12. Становлення та розвиток зарубіжної психології управління.
13. Психологічні основи управління.
14. Основні підходи до вивчення управлінської діяльності. Сучасні теорії менеджменту.
15. Основні види управлінської діяльності. Рівні управління. Лінійна та функціональна форми управління.
16. Актуальність морально-етичного чинника в управлінні. Поняття професійної етики керівника.
17. Соціокультурна та етнопсихологічна обумовленість управлінської діяльності.
18. Особливості європейської та вітчизняної моделей управління.
19. Порівняльна характеристика японської та американської систем управління.
20. Психологічні особливості планування як функції управління. Етапи планування.
21. Специфіка, особливості та види управлінських рішень.
22. Стратегії і тактики прийняття управлінських рішень.
23. Постановка цілей в управлінській діяльності. Вимоги до цілі.
24. Основні етапи прийняття управлінських рішень. SWOT-аналіз при прийнятті рішень.
25. Методи, спрямовані на розв'язання управлінських завдань та прийняття управлінських рішень: "мозкового штурму", "гарної ідеї", синектики тощо.
26. Психологічні основи організації діяльності як функції управління. Делегування повноважень.
27. Основні теорії мотивації персоналу організації. Теорії мотивації індивідів в організації: теорії потреб (К. Левін, Г. Мюррей, А. Маслоу, К. Алдерфер), двофакторна теорія мотивації Ф. Герцберга, біхевіористські теорії мотивації (Д.Б. Уотсон, М. Майер, Б.Ф.Скіннер), когнітивні теорії мотивації (Дж. Роттер, Л. Фестингер та ін.), теорія очікування В. Врума.
28. Внутрішній і зовнішній аспекти мотивації людської поведінки в сфері управління. Мотив досягнення успіху і мотив уникнення невдачі (Д. Макклеланд, Д. Аткинсон, Х. Хекхаузен). Нематеріальні способи мотивації працівників організації.
29. Способи мотивації персоналу організації з різними домінуючими потребами.
30. Соціально-психологічна функція управління.
31. Психологічні особливості контролю в організації як функції управління.
32. Професійно важливі якості і риси керівника.
33. Мотиваційна сфера особистості керівника.
34. Психологічні основи відповідальності особистості керівника. Поняття відповідальності та сфери вияву відповідальності керівника в організації.
35. Професіоналізм керівника. Складові психологічної готовності до управлінської діяльності.
36. Управлінські ролі керівника.
37. Детермінанти та механізми розвитку особистості керівника.
38. Гендерний аспект управлінської діяльності: актуальність питання, ознаки чоловічого та жіночого стилів управління, гендерні стереотипи в управлінській діяльності.
39. Поняття стилю керівництва в психології управління. Структура стилю керівництва.
40. Аналіз стилів керівництва з позиції вивчення особистісного підходу.
41. Аналіз стилів керівництва з позиції вивчення поведінкового підходу (К.Левін, Дуглас Мак-Грегор, Р.Лайкерт).
42. Аналіз стилів керівництва з позиції вивчення ситуаційного підходу (модель керівництва Фідлера, теорія життєвого циклу П.Герсі і К.Бланшара, модель «шлях – мета» Р.Хауза, Т.Мітчела).
43. Психологічні характеристики традиційних стилів керівництва.
44. Поняття типу керівника у психології управління. Сучасні типи керівників.

45. Типи та стилі управління за І.Адідесом.
46. Соціально-психологічні чинники формування стилю та типу керівника.
47. Сутність, місце і роль організації в управлінні. Соціально-психологічні особливості організації.
48. Психологічна структура групи як елемента організації.
49. Конкурентноздатна команда як чинник ефективної управлінської діяльності.
50. Функціонально-рольовий розподіл в групі .
51. Поняття корпоративної культури організації. Складові корпоративної культури. Види корпоративної культури.
52. Психологія впливу керівника на підлеглих як прояв його влади та авторитету.
53. Поняття конфлікту в управлінні. Види конфліктів в управлінні.
54. Причини виникнення конфліктів, пов'язаних із психологічними особливостями учасників управлінського процесу.
55. Організаційно-управлінські причини виникнення конфліктів у сфері управління.
56. Форми та типи поведінки учасників управлінського процесу в конфлікті.
57. Профілактика виникнення конфліктів в організації.
58. Методи подолання конфліктів в управлінні.
59. Керівник як «третейський суддя» при вирішенні конфліктів персоналу.
60. Формування сприятливого соціально-психологічного клімату в організації.
61. Актуальність психологічних аспектів управління кадрами. Завдання психології управління кадрами.
62. Психологічні аспекти планування кадрів. Чинники та етапи планування.
63. Психологічні основи добору кадрів.
64. Психологічні особливості проведення співбесіди при прийомі на роботу.
65. Особливості оцінки діяльності персоналу. Види оцінювання. Аналіз критеріїв оцінювання діяльності персоналу.
66. Психологічні особливості проектування освіти та навчання персоналу. Психологічні чинники ефективності навчання персоналу.
67. Комунікативна підготовка управлінських кадрів.
68. Психодіагностичний інструментарій дослідження психолого-управлінських феноменів:
 Стиль керівництва;
 Лідерські якості керівника;
 Комунікативні якості керівника;
 Мотиваційна сфера особистості керівника;
 Професійний стрес керівника;
 Професійне вигорання керівника;
 Поведінка в ситуації конфлікту та конфліктність керівника;
 Відповідальність керівника;
 Ціннісні орієнтації керівника;
 Кар'єрні орієнтації керівника;
 Соціально-психологічний клімат організації;
 Згуртованість команди.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

- Поточні оцінки, усні відповіді – 10 балів
- Тести – 15 балів
- Практичне завдання 5
- Комплексне практичне завдання - 8
- Контрольна робота – 10
- Відвідування лекцій – 2

Екзамен – 50

Підсумкова за курс – 100 (бали впродовж семестру + бали за екзамен)
Передбачено додаткові бали (до 4) за активну участь на практичних заняттях

Розподіл балів для заочної форми навчання:

Тести – 25 балів

Практичне завдання 5

Комплексне практичне завдання – 10

Контрольна робота - 10

Екзамен – 50

Критерії поточного оцінювання та самостійної роботи здійснюються за 5-бальною шкалою і відповідають загальним рекомендаціям щодо оцінювання при підсумковому контролю.

«Відмінно» (5) – тему засвоєно повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з матеріалом сформовані. У відповідях студента чітко простежується вміння аналізувати, диференціювати, узагальнювати інформацію, оцінювати факти, події, оцінювати факти, події та прогнозувати очікувані результати від прийнятих рішень. Студент опирається у знаннях не тільки на навчальні підручники, посібники, але й оперує матеріалом сучасних наукових досліджень (аналіз статей) та першоджерел.

«Добре» (4) тема засвоєна повністю, без прогалин. Сформовані вміння аналізувати, систематизувати, узагальнювати інформацію. Дано правильну відповідь на всі питання, можливі незначні неточності. Відповідь може носити переважно репродуктивний характер, немає цілісності у сприйнятті матеріалу, існують неточності у трактуванні понятійного апарату.

«Задовільно» (3) -- існують прогалини у знаннях. Відповіді неповні, не чіткі, простежується невміння інтегрувати матеріал. Студент не дає відповіді на всі питання плану семінару.

«Незадовільно» (2) – основні питання теми засвоєні мінімально, або ж не засвоєні, відсутність вміння аналізувати, систематизувати, узагальнювати інформацію, мінімальний рівень репродуктивних знань, нема відповідей на допоміжні питання.

Студент має мати мінімум дві оцінки за роботу на парі, також враховується відвідування.

Відповідно складені **критерії оцінювання контрольної роботи:**

Контрольна робота оцінюється за 100 бальною шкалою відповідно до % правильних відповідей від всієї кількості тестових питань у контрольному тестуванні. Вага оцінки за контрольну роботу – 10 балів.

Критерії оцінювання тесту:

Тематичний тест включає 10 питань і оцінюються у 100 бальній шкалі відповідно до відсотків правильних відповідей від всієї кількості питань у тесті. Підсумкова оцінка за тести до тем вираховується як середня оцінка з усіх тестів, які студент має виконати.

Критерії оцінювання відвідування лекцій:

2 бали – відвідано 6-7 лекцій (з 7), можливо 1 пропуск;

1 бал – відвідано 3-5 лекцій;

0 балів – менше 3 лекцій.

**Практичне заняття 1
Психограма керівника**

Мета: навчитись виявляти психологічну готовність особистості до управлінської діяльності.

Підготовка до практичного заняття:

Для проведення практичного заняття студентам необхідно повторити питання плану семінару «Психологія особистості керівника».

1. Скласти психологічний портрет (психограму) керівника певної ланки управління (на вибір) – визначити професійно важливі якості та риси керівника, погрупувати їх, визначити основні.
2. Підібрати 2-3 методики для дослідження професійно важливих якостей керівника. Скласти опитувальник (анкету) як допоміжний метод дослідження.

На практичне заняття принести 3 методики з інструкціями та текстом, а також власні протоколи опрацьованих методик із отриманими результатами.

Хід роботи:

Робота передбачає взаємодію студентів у парах.

1. Студенти обмінюються бланками заповнених наперед методик та аналізують їх результати. (15 хв).
2. У кожній парі розподіляються ролі психолога та працівника (клієнта). Психолог проводить міні-консультування (уточнюючу бесіду) з клієнтом на тему готовності до управлінської діяльності, враховуючи результати опрацьованих методик. (15 хв).
3. Обмін ролями. Завдання те ж саме. (15 хв).
4. На основі інтерпритації результатів опрацьованих методик та проведеної бесіди написати висновки та рекомендації щодо дослідження психологічної готовності до управлінської діяльності особистості.
5. Обговорення результатів практичного завдання.

Критерії оцінювання практичного заняття 1:

5 – виконано всі завдання практичного заняття, подано обгрунтовані висновки відповідно до поставлених завдань; студент попередньо підготовлений до практичного заняття, присутній на парі та бере активну участь у занятті; завдання здано вчасно

4 – виконано всі завдання практичного заняття, можливі деякі неточності, недостатньо обгрунтовані або ж допущеними незначними помилками висновки, які загалом відповідають поставленим завданням; студент попередньо підготовлений до практичного заняття, присутній на парі та бере активну участь у занятті; завдання здано вчасно або ж із запізненням до тижня;

3 – виконано не всі завдання практичного заняття, допущено багато неточностей чи помилок у висновках, висновки необгрунтовані; або ж студент прийшов не підготовлений до практичного заняття; завдання здано невчасно

2 – завдання виконані частково (біля 50%)

0 – завдання не виконано

Комплексне практичне завдання

Частина 1

Діагностика психолого-управлінських феноменів.

Завдання: скласти програму дослідження психолого-управлінського феномену чи явища, якостей або рис керівника тощо (на вибір студента).

Наприклад:

Стиль керівництва;

Професійно-важливі якості та риси керівника;

Комунікабельність, соціально-психологічна компетентність, навички ділової взаємодії керівника

Мотиваційна сфера особистості керівника;

Професійний стрес керівника;

Професійне вигорання керівника;

Поведінка в ситуації конфлікту та конфліктність керівника;

Кар'єрні орієнтації керівника;

Прийняття управлінських рішень
Вивчення етичних дилем в управлінській діяльності
тощо

Основні вимоги:

- коротка інформація про досліджуване явище (проблему);
- обґрунтування вибору методик;
- підбір методів та методик діагностики (2-3) з їх короткою характеристикою (автор методики, бібліографія, основне призначення, короткий опис процедури проведення та аналізу результатів) а також представити повний зміст методики;
- авторська анкета (інструкція, 10 – 15 питань), спрямована на вивчення психолого-управлінського феномену, який вивчається;
- Протокол проведення методик (на собі)

Частина 2.

Програма тренінгу

Орієнтовні вимоги до програми тренінгу у психології управління:

Назва тренінгу.

Мета – загальне призначення тренінгу.

Цілі – конкретні завдання тренінгу (які саме навички, вміння мають отримати учасники тренінгу).

Аудиторія – кількість осіб; хто саме має бути учасниками тренінгу.

Тривалість – орієнтовна кількість часу, який має бути присвячений тренінгу.

Основні блоки (етапи) тренінгу:

- Призначення блоку;
- Наповнення вправами (короткий опис вправ, мета вправ);
- Можна включати міні-лекції

Використана література

Критерії оцінювання комплексного практичного завдання:

Комплексне завдання складається з 2-х частин, кожна з яких оцінюється у 4 бали (разом 8).

4 бали – виконано всі вимоги до завдання, завдання відповідає темі; завдання здано вчасно.

3 бали – частково або з помилками виконано 1 із вимог, інші виконані вірно; завдання здано вчасно або ж із запізненням у 1-2 дні;

2 бали – не виконано зовсім 1-2 вимог або ж суттєві помилки при їх виконанні; завдання здано невчасно.

1 бал – виконано тільки 1 із вимог або ж суттєві помилки при виконанні.

Завдання виконується у парах. Студенти на основі запропонованих критеріїв пропонують оцінку роботи один одного у процесі виконання даного завдання.

Екзамен передбачає тестову форму контролю, включає 40 тестових завдань.

1 бал – 2% правильних відповідей.

Шкала оцінювання: національна та ECTS (підсумок по курсу)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		

26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

До методичного забезпечення належить: конспект лекцій, розроблені плани семінарських занять і списком рекомендованої літератури, розроблені тестові завдання до тем, завдання на самостійну роботу, практичні завдання, програмові вимоги до екзамену, форми контролю.

14. Рекомендована література Базова

1. Власова, О. І. Никоненко Ю. В. Соціальна психологія організацій та управління [Текст] : підручник. Рек. МОН. К. : ЦУЛ, 2010. 398 с.
2. Гура О. І., Гура Т. Психологія управління соціальною організацією [Текст]: навч. посібник. Рек. МОН. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015, 212 с.
3. Галян І.М. Психодіагностика [Текст] : навч. Посібник. Рек. МОН. К. : а. Академвидав, 2009. 464 с. (Сер. "Альма- матер")
4. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія управління: навчальний посібник/2-ге видання, доповнене; Рек. МОН . К.: Академвидав, 2010 . 544 с.
5. Прийняття управлінських рішень : навчальний посібник / [Ю. Є. Петруня, Б. В. Літовченко, Т. О. Пасічник та ін.]; за ред. Ю. Є. Петруні. – [3-ге вид., переробл. і доп.]. – Дніпропетровськ : Університет митної справи та фінансів, 2015. – 209 с.
http://www.dut.edu.ua/uploads/1_104_95052646.pdf
6. Прищак, М. Д., Лесько О.Й. Психологія управління в організації : навчальний посібник [2-ге вид., перероб. і доп.]. – Вінниця, 2016. – 150 с.
https://shron1.chtyvo.org.ua/Pryschak_Mykola/Psykholohiia_upravlinnia_v_orhanizatsii.pdf
7. Технології управління персоналом.: монографія/ О.А.Гавриш, Л.Є.Довгань, І.М.Крейдич,,Н.В.Семенченко.-Київ : НТУУ « КПІ імені Ігоря Сікорського»
8. Управління персоналом: підручник / [В.М. Данюк. А.М. Колот, Г.С. Суков та ін.]; за заг. та наук. ред. к.е.н., проф. В.М. Данюка. — К.: КНЕУ; Краматорськ: НКМЗ, 2013. — 666с. —
<https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/11437/danyuk.pdf?sequence=1&isAllowe>
9. Ходаківський Є. І. Психологія управління. 5-те вид. перероб. та доп. Підручник. / Є. І. Ходаківський, Ю. В. Богоявленська, Т. П. Грабар. К.: Центр учбової літератури, 2016. 492 с.
http://ir.znau.edu.ua/bitstream/123456789/4982/1/Psykholohiia_upravlinnia.pdf
10. Чуйко О.М. Методики і тести в психології управління: довідково-методичний посібник/ О.М.Чуйко. – івано-Франківськ: Видавець Віктор Дяків, 2010. – 216с.

Допоміжна

1. Карамушка Л.М. Психологія освітнього менеджменту: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2004. – 424с.
2. Технології роботи організаційних психологів: Навч. посіб. для студентів вищ. навч. закладів та слухачів післядиплом. освіти / За наук. ред. Л.М.Карамушки. – К.: Фірма «ІНКОС», 2005. 366с.
3. Кулініч І.О. Психологія управління: Навч. посіб. – К.: Знання, 2008. –292с.

4. Корпоративна культура в системі управління персоналом підприємства.// http://pidruchniki.com/12980108/menedzhment/korporativna_kultura_sistemi_upravlinnya_personalom_pidpriyemstva
5. Корпоративна культура: навчально-методичний посібник // рец. Єгоров І.Ю., Красовська О.В. – К., 2013. – 185с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: www.center.gov.ua
6. Чуйко О.М. Методичні рекомендації до проведення семінарських занять з курсу «Психологія управління» (для студентів вищих навчальних закладів спеціальності «Психологія»)/О.М.Чуйко. – Івано-Франківськ: Видавець Віктор Дяків, 2010. – 139с.
7. Чуйко О., Куравська Н. Гендер і кар'єра : навчальний посібник / ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Івано-Франківськ. Видавець Супрун В.П., 2019. 364с. ISBN 978-617-7468-36-2
- 8.

15. Інформаційні ресурси

..... Інтернет-ресурси:

http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/SoPs/2009_1/index.htm

<http://posibnyky.vntu.edu.ua/psihol/1rozd/r111.htm>

http://pidruchniki.ws/15840720/psihologiya/psihologiya_upravlinnya_-_kulinich_io

http://www.aratta-ukraine.com/books_ua.php?id=6